

אוזלת יד בריטית/אמריקאית

| עו"ד יואב הריס |

הצו עצמו הנו צו המופנה לשירות המרשלים של ארצות הברית (ארגון הביטחון הפדרלי המשותף למחלקת המשפטים של ארה"ב) ומציין שמאחר שהוגשה בפני בית המשפט האמור "תלונה מוסמכת" verified complaint)) לתפיסת האונייה והחרמתה, הרי שהוא (המרשל) נדרש להביא את האונייה, המטען והדלקים שעליה ואת הכספים האמורים לידי בית המשפט בפניו הוגשה התובענה.

בפועל, המדובר בנוסח פורמלי של "צו מעצר" אותו ניסח מגיש העתירה/בקשת המעצר, במקרה זה הממשל האמריקאי. למרבה הגיחוך בנוסח הנ"ל נרשם כי בביכול התובענה הוגשה ביום 16 בנובמבר 2019 במקום ביום 16 באוגוסט (2019). בין אם התאריך הנ"ל הינו פרי תולדה של פעולת "העתק הדבק" כלשהי בעת ניסוח הצו הפורמלי על ידי מגיש בקשת המעצר, ובין אם מכל סיבה אחרת, ניתן לראות בכך מעין זעיר אנפין של חוסר שימת לב אמריקאית של אלו העוסקים במעצר המכלית. כשם, שכך נראה, לא בוצע הליך "מקרים ותגובות" בסיסי שייצפה את המהלך האיראני ואת המענה לכך, כך גם הקרב המאסף האמריקאי נראה כי נעשה בקלות דעת וללא ירידה לפרטים ואפילו ללא הגהה בסיסית על מסמך בדיקה של פחות משני עמודים...

האם צו מעצר שכזה יהיה בכלל אפקטיבי - לאחר שהבריטים/גיברלטר שחררו את המכלית והיא יצאה לדרכה? ימים יגידו. האם ישנו בנמצא מפגן אוזלת יד אמריקאית-בריטית מול השליטה האיראנית במצרי הורמוז? זאת, לעניות דעתנו, ניתן לזהות, כבר כעת.

לאחר שהכוחות הבריטים הבינו כי "מלחמת החרמות ותפיסת אניות" מול המשטר האיראני אינה דבר פשוט – כולל בשל העובדה הפשוטה שאניות בריטיות משייטות על פי "לוע הארי" במצרי הורמוז שבשליטה האיראנית ואילו נדיר שאוניות איראניות מפליגות מול חופי בריטניה, נראה שעלה בידו הבריטים להשיג סוג של מוצא של כבוד מהתסבוכת אליה נקלעו. זו נוצרה לאחר שדווקא הם הפעילו באמצעות מדינת החסות - גיברלטר סנקציות ישנות של האיחוד האירופאי ותפסו את המכלית Grace 1.

המעצר היה בטענה כי המכלית עשתה דרכה לבתי זיקוק "הבניאס" הסורים כשבאמתחתה נפט המיועד לבתי זיקוק אלו ובכך הפרה את סנקציות האיחוד האירופאי, שהוטלו אי שם לפני שנים - עם פרוץ מלחמת האזרחים הסורית ("משחקי מלחמה ימיים" "המטען", מיום 9.7.19).

בעקבות תפיסת ה- Grace 1 השתלטה איראן על המכלית הבריטית Stena Impero, בתואנת שווא אודות "ניווט מסוכן", אשר לכשעצמה אינה מחזיקה מים ("משחקי מלחמה: המענה האיראני", "המטען", מיום 22.7.19). ההשתלטות רק המחישה כי בכל רגע נתון יכול המשטר האיראני לתפוס איזה כלי שיט שיחפוץ וכי הוא לא זקוק לעילה משפטית מבוססת לצורך כך.

על פי הפרסומים נראה שהמשטר האיראני הציג לרשויות בגיברלטר התחייבות שה- Grace 1 לא תפרוק את הדלק שהיא נושאת (בשווי של 140 מיליון דולר) – כלומר לא תפר את הסנקציות שהטיל האיחוד האירופאי, ובכך התאפשר שחרורה. כך שאותן סנקציות אירופאיות שימשו הן ככיסוי המשפטי לתפיסת המכלית, והן כסולם להורדת הבריטים מהעץ עליו טיפסו. במצב דברים זה, נדעקו האמריקאים והוציאו צו למעצר ה- GRACE 1. בכך, דרך אגב, הסגירו את שהיה ברור מראש, שהיזומה לתפיסת המכלית היא אמריקאית והשימוש הבריטי באכיפת הסנקציות האירופאיות, נחזתה יותר כ"סיפור כיסוי".

הצו הוא צו מעצר מבית המשפט במחוז קולומביה והינו צו למעצר חפצא- WARRANT FOR ARREST IN REM, אשר ניתן במסגרת תיק שבין "ארצות הברית של אמריקה" לבין המכלית עצמה, הדלקים שעליה (בשווי 140 מיליון דולר כאמור) וכן סכום של \$99,950 המצויים בבנק אמריקאי והקשורים (Associated) לחברה בשם Paradise Global Trading שהיא כנראה הבעלים של המכלית.

* הכותב הוא מנהל מחלקת ספנות בג'ון הריס ושוח'.

